

מציג:

מוזיאון חצר הישוב הישן / לרגל יום ירושלים

שירת יהודה עמיחי על ירושלים אירוע ספרותי בזום

מנחה
משתתפים

אביחי קמחי
צילה בר זן צור
בת־שבע דורי
רן יגיל
הדרה לוין ארדי
גלעד מאירי
[לפי סדר א-ב]

9.5.21
יום ראשון בשעה 20:30

גלעד מאירי

יפות הן המשפחות בירושלים

יפות הן המשפחות בירושלים:
אם מקללה רוסית ואב מקללה ספרדית,
אחות מקללה ערבית ואחים מקללות התורה
יושבים יחדו על המרפסת
ביום קיץ בריח יסמין.

יפים הם הבתים בירושלים:
כלם מוקשים שזמנם קבוע ולכן
אין צורך להזהר בדריכה על מפתן
ובסיבוב הידית ובלחיצת יד לשלום –
אם הזמן לא הגיע, אין סכנה.

כן,
אדון נפץ,
גברת קפיץ,
ילד פתיל
נערת מרעום
ונערי השקה,
וכל הזמן רגישים, רגישים, רגישים.

אַקולוגִיָה שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם

הָאָוִיר מֵעַל יְרוּשָׁלַיִם רוֹוֵי תְּפִלוֹת וְחִלּוּמוֹת
כְּמוֹ הָאָוִיר מֵעַל לְעָרֵי תַעֲשִׂיָה כְּבֻדָּה.
קֶשֶׁה לְנַשֵּׁם.

וּמִזְמַן לְזְמַן מַגִּיעַ מְשֻׁלַּח חֲדָשׁ שֶׁל הִיסְטוֹרִיָּה
וְהַבְּתִים וְהַמְגֻדְלִים הֵם חֲמָרֵי אַרְיִזְתָּה,
שֶׁאַחַר כֵּךְ מְשַׁלְכִים וְנִעְרָמִים בְּעֶרְמוֹת.

וּלְפַעֲמִים בָּאִים גֵּרוֹת בְּמִקּוֹם בְּנֵי אָדָם,
אֲזַ שֶׁקֵּט.
וּלְפַעֲמִים בָּאִים בְּנֵי אָדָם בְּמִקּוֹם גֵּרוֹת,
אֲזַ רַעַשׁ.

וּבִתּוֹךְ גִּנִּים סְגוּרִים, בֵּין שִׁיחֵי יִסְמִין
מִלְּאֵי בֶשֶׂם, קוֹנְסוּלִיּוֹת זְרוֹת,
כְּמוֹ כָּלוֹת רְעוֹת שְׁנֻדְחוֹ,
אוֹרְבוֹת לְשַׁעֲתוֹ.

בת שבע דורי

מתוך מחזור השירים: "ירושלים 1967" (שירי ירושלים, 1987)

ב.

שְׁבַתִּי אֶל הָעִיר הַזֹּאת שְׁבֵה נִתְּנוּ
שְׁמוֹת לְמַרְחָקִים כְּמוֹ לְבָנֵי אָדָם
וּמִסְפָּרֵי קוּיִם לֹא שָׁל אוֹטוֹבוּסִים,
אֶלָּא 70 אַחֲרַי, 1917, חֲמֵשׁ מֵאוֹת
לְפָנַי הַסְפִּירָה, אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה. אֵלֶּה הַקּוּיִם
שְׁבָהֶם נוֹסְעִים בְּאֶמֶת.
וּכְבֹר שְׂדֵי הָעֶבֶר נִפְגָּשִׁים
עִם שְׂדֵי הָעֵתִיד וְדָנִים עָלַי מְעֵלִי,
נוֹשָׂאִים וְנוֹתְנִים, לֹא נוֹשָׂאִים וְלֹא נוֹתְנִים,
בְּקִמּוּרִים גְּבוּהִים בְּמִסְלוּלֵי פְּגָזִים מְעַל רֹאשֵׁי.
אָדָם שֹׁשֵׁב לִירוּשָׁלַיִם חָשׂ שֶׁהַמְּקוֹמוֹת
שִׁכְּאוּבוּ שׁוֹב אֵינָם כּוֹאֲבִים.
אֲבָל אֲזַהְרָה קֵלָה נִשְׁאָרֶת בְּכֹל,
כְּמוֹ צְעִיף קַל נֶעֶ: אֲזַהְרָה.

כב.

ירושלִים היא עיר אַחות שֶׁל סְדוּם,
אֲךְ הַמֶּלַח הַרְחוּם לֹא רַחַם עָלֶיהָ
וְלֹא כָסָה אוֹתָהּ בְּלֶבֶן שֶׁקֶט.
ירושלִים היא פּוֹמְפֵי מְמֹאֲנֶת.
סִפְרֵי הַיְסֻטוֹרִיָּה שֶׁהִטְלוּ לְאֵשׁ
דְּפִיָּהֶם מִתְגַּלְגְּלִים, מִתְקַשְׁחִים בְּאָדָם.
עֵין בְּהִירָה מְדִי, עֹנֶרֶת,
נִשְׁבֶּרֶת תָּמִיד בְּנֶפֶחַ שֶׁל עוֹרְקִים.
הַרְבֵּה לְדוֹת פְּעוֹרוֹת לְמִטָּה,
רַחַם שָׁבוּ שָׁנִים אֵין-סֶפֶר,
אֲשֶׁת פִּיּוֹת פִּיפִּיּוֹת וְחִיּוֹת הַקֶּדֶשׁ.
הַשֶּׁמֶשׁ חָשְׁבָה שִׁירוּשָׁלַיִם יָם
וְשָׁקְעָה בָּהּ בְּטָעוֹת נוֹרָאָה.
דָּגֵי שָׁמַיִם נִלְכְּדוּ בְּרֶשֶׁת סִמְטָאוֹת,
קוֹרְעִים זֶה אֶת זֶה כְּדָג.
ירושלִים. נִתּוּחַ שְׁנִשְׂאָר פְּתוּחַ.
הַמְּנַתְחִים הִלְכוּ לָהֶם לִישׁוֹן בְּשָׁמַיִם רְחוּקִים
אָבַל מִתִּיהָ מִסְתַּדְרִים
לֹאט לֹאט, סְבִיב סְבִיב
כְּעֵלִי כוֹתֶרֶת שֶׁקֶטִים.
אֱלִי!
עֲלִי!

מנחה

על ביקורי תיירים בירושלים / יהודה עמיחי

ביקורי אבלים הם עורכים אצלנו, יושבים ביד ושם, מרצינים ליד הכותל המערבי וצוחקים מאחורי וילונות כבדים בחדרי מלון, מצטלמים עם מתים חשובים בקבר רחל ובקבר הרצל ובגבעת התחמושת, בוכים על יפי גבורת נערינו וחושקים בקשיחות נערוטינו ותולים את תחתוניהם ליבוש מהיר באמבטיה כחולה וצוננת. פעם ישבתי על מדרגות ליד שער במצודת דוד, את שני הסלים הכבדים שמת לידי. עמדה שם קבוצת תיירים סביב המדריך ושימשתי להם נקודת ציון. "אתם רואים את האיש הזה עם הסלים? קצת ימינה מראשו נמצאת קשת מן התקופה הרומית. קצת ימינה מראשו". "אבל הוא זז, הוא זז!" אמרתי בלבי: הגאולה תבוא רק אם יגידו להם: אתם רואים שם את הקשת מן התקופה הרומית? לא חשוב: אבל לידה, קצת שמאלה ולמטה ממנה, יושב אדם שקנה פרות וירקות לביתו.

הדרה לוינ ארדי

מתוך מחזור "ירושלים, ירושלים, למה ירושלים", שיר 8

לְמָה יְרוּשָׁלַיִם, לְמָה לֹא נָיו יוֹרֵק
עִם בְּתֵי מְרוֹמִים וּמַחְלוֹת הַמַּעֲמָקִים
וּמְנַהֲרוֹת, וּמְרַתְּפֵי מְרַתְּפִים
לְקֹרָא מֵהֶם אֶת הָאֵל, מִמַּעֲמָקִים קָרָאתִי יְהוָה.
לְמָה יְרוּשָׁלַיִם, לְמָה אָנִי
לְמָה לֹא אֶתוֹנָה וּמְצָרִים וּמְקַסִּיקוֹ
וְהוֹדוּ וּבִוְרָמָה, הַמְקַדְּשִׁים כְּבָר קִיָּמִים בָּהֶם
הַכְּפוֹת כְּבָר מְזֻהָבוֹת, הָעֲמוּדִים כְּבָר עוֹמְדִים.

ירושלים 1985

בְּקִשׁוֹת תְּקוּעוֹת בְּחִרְצֵי הַכֶּתֶל הַמְעֻרְבִי,
פְּתָקֵי נֵיר מְקַמְטִים וּמְדַבְּקִים.
לְעִמְתָם פְּתָק תְּקוּעַ בְּדֶלֶת בְּרִזָּל יִשְׁנָה
מִסְתַּרֶת לְמַחְצָה בְּשִׁיחַ יִסְמִין:
"לֹא יִכְלֹתִי לָבוֹא,
אֲנִי מְקוּהָ שְׁתַּבִּין".

צילה זן בר צור

ירושלים

על גג בעיר העתיקה,
כביסה מוארת באור אחרון של יום:
סדין לבן של אויבת,
מגבת של אויב
לנגב בה את זעת אפו.
ובשמי העיר העתיקה
עפיון.
ובקצה החוט –
ילד,
שלא ראיתי אותו,
בגלל החומה.
העלינו הרבה דגלים,
העלו הרבה דגלים.
כדי שנחשב שהם שמחים
כדי שיחשבו שאנחנו שמחים.

שיר אֶהְבָּה

כְּבֹד וְעִיף עִם אִשָּׁה עַל מִרְפֶּסֶת:
"הַשָּׂאֲרֵי אֲתִי". גַּם דְּרָכִים מִתּוֹת
כְּבִנֵי אָדָם; בְּשֶׁקֶט אוֹ פִּתְאֹם נִשְׁבְּרִים.
הַשָּׂאֲרֵי אֲתִי. אֲנִי רוֹצֵה לְהִיּוֹת אֵת.
בְּאֶרֶץ הַלּוֹהֶטֶת הַזֹּאת,
מִלִּים צְרִיכוֹת לְהִיּוֹת צֶל.

מנחה

*

עברתי ליד בית שבו גרתי לפני:
איש ואשה לחושים בו עדין יחדו,
שנים רבות עברו בזמזום שקט
של אור החשמל הנדלק ופכה ונדלק
בבית המדרגות.
חורי המנעולים כפצעים קטנים,
שבעדם שנת כל הדם. ובפנים
אנשים חורים כמות.
אני רוצה לעמוד שוב כמו באהבה
הראשונה ליד מזוזת השער
חבוקים כל הלילה, בעמידה,
וכשעזבנו בשחר התחיל הבית
להתמוטט ומאז העיר ומאז כל העולם.
אני רוצה להתגעגע שוב עד
כתמי כויה כהים בעור.
אני רוצה להיות שוב כתוב
בספר החיים, כל יום להיות כתוב,
עד שהיד הכותבת תקאב.

רן יגיל

ראש עיר

עצוב הוא להיות

ראש העיר ירושלים,

נורא הוא.

איך יהיה אדם ראש עיר כזאת?

מה יעשה בה?

יבנה ויבנה ויבנה.

ובלילה יקרבו אנגי ההרים מסביב

אל הבתים,

כמו זאבים הבאים לילל על כלבים

שנעשו לעבדי בני האדם.